

תשובות לחוברת חידושים על הגדה של פסח לכיתה ג'

תשובה לשאלה בעמוד מס' 1:

עונה ה"ברכת אברהם": את עיקר השמירה מקיטרוג צריכים בתחילת המצווה שלא יפריעו לנו להתחיל אותה... אבל אחרי שכבר הצלחנו להתחיל את המצווה, יותר לא צריך שמירה, כי המצווה בעצמה מגינה שלא יקטרגו עלינו... לכן מספיק לומר רק את תחילת ההגדה בארמית, כדי שלא יפריעו לנו להתחיל את מצוות סיפור יציאת מצרים. אבל אחרי שהתחלנו את המצווה, המצווה עצמה מגינה עלינו מקטרוגים ואת המשך ההגדה אפשר לומר בלשון הקודש.

תשובה לשאלה בעמוד מס' 2:

עונה החיד"א: המילה "וכל" באה לרבות גם את הכהנים והלויים שאפילו שהם לא היו בשיעבוד מצרים שהרי שבט לוי לא היו משועבדים לפרעה... בכל זאת חייבים הם להרבות בסיפור יציאת מצרים. ומדוע? כי גם שבט לוי לא יכלו לצאת ממצרים ורק אחרי שה' גאל את עם ישראל ממצרים יכלו גם הם לצאת... ועוד סיבה: שגם הם יכלו לרדת ברוחניות - לחמישים שערי טומאה כמו כל בני ישראל ועל כן צריכים גם הם לספר ולהודות על הניסים הרבים והעצומים שעשה ה' יתברך לעם ישראל... וגם רמז יש כאן: "וכל" ראשי תיבות: **ו**כהנים, **ל**ויים – שגם הם חייבים בסיפור יציאת מצרים.

תשובה לשאלה בעמוד מס' 3:

אלא, עונה הוא: התלמידים התכוונו לומר לרבותיהם ולהדגיש "הגיע זמן ק"ש של שחרית" - שהרי כולם מודים שבק"ש של שחרית מזכירים יציאת מצרים ואם כן תוכלו להרוויח את שני הדברים, גם תקראו ק"ש שבה תזכירו-תספרו את סיפור יציאת מצרים וגם תקיימו את מצוות ק"ש בזמנה... ולכן אמרו להם: "רבותינו הגיע זמן ק"ש של שחרית"...

תשובה לשאלה בעמוד מס' 4:

עונה ה"משך חכמה": כל הבנים שואלים שאלה ומצפים לתשובה – כי הם באמת רוצים להבין ולדעת!!! אבל הבן הרשע לא שואל שאלה ולא רוצה תשובה, הוא רק רוצה ללגלג, לזלזל ולצחוק ולכן אומר בעל ההגדה "ואף אתה הקהה את שיניו" - אל תסביר לו...

תשובה לשאלה בעמוד מס' 5:

עונה רבי מרדכי גיפטר זצ"ל: כשהמצרים רצו לגזור עלינו גזירות קשות הם חששו שזה לא יתקבל על דעת העם במצרים... ולכן מה הם עשו? הוציאו שם רע על עם ישראל – עשו אותנו לרעים. (כמו שנאמר: "ונלחם בנו"...) ואחרי שהם שכנעו את המצרים שאנחנו רעים ומזיקים, רק אז הם יכלו להעביד אותנו בפרך ולגזור עלינו גזירות קשות ורעות... וזהו שנאמר: "וירעו אותנו המצרים" הם הפכו אותנו בעיני העם לרעים – הם הוציאו עלינו שם רע וכך הכפישו את שמנו...

תשובה לשאלה בעמוד מס' 6:

עונה השל"ה הקדוש: כשמלך מת, כל העם בוכים ומספידים אותו, ומי שלא בוכה עליו ולא משתתף בצער העם, מראה שמזלזל במלכותו. והנה כשפרעה מת בכו כל המצרים על מיתתו וגם בני ישראל היו חייבים לבכות – כדי שלא ייראו כמזלזלים במלכותו ויענשו על כך. אבל בני ישראל בכו על משהו אחר לגמרי – הם בכו על העבודה הקשה, וכל המצרים חשבו שהם בוכים על פרעה... אבל התורה אומרת: "וַיֵּדַע אֱלֹדִים" – ה' ידע שבני ישראל לא בוכים על מיתת פרעה הרשע אלא על עבודתם הקשה ואז הושיע אותם ה'. ואם כן מובן מדוע בכו בני ישראל כשפרעה מת, כי היו חייבים לבכות עם כולם, אבל הם בכו בכי אחר – בכי על העבודה הקשה...

תשובה לשאלה בעמוד מס' 7:

מסביר האריז"ל הסבר נורא: טומאת מצרים היתה כל כך גדולה וחזקה עד שאם היה נשלח לשם מלאך לגאול את ישראל, גם הוא היה יכול לשקוע בטומאת מצרים!!! ולא היתה אפשרות לגאול את עם ישראל אלא רק על ידי הקב"ה בכבודו ובעצמו..

תשובה לשאלה בעמוד מס' 8:

עונה המגיד מדובנא ע"י משל: פעם העשירים היו עושים סעודה גדולה לעניים יום לפני חתונת בניהם, ומדוע? כדי שלא יגיעו לחתונה עצמה... פעם אחת ראו שכמה מהעניים שהיו כבר בסעודת העניים נמצאים גם בחתונה עצמה, וכששאלו אותם מדוע באו גם לסעודה זו, ענו: אתמול אכלנו כי אנחנו עניים, והיום באנו כי אנחנו גם קרובים של החתן... כך גם היה עם הכינים: הכינים באו פעמיים, פעם ראשונה באו בנפרד למכת כינים... ובפעם השניה באו שוב עם כל החיות למכת ערוב... ולכן בתהילים כתוב "כינים" אחרי "ערוב" כי באו עוד פעם - גם למכת ערוב...

תשובה לשאלה בעמוד מס' 9:

עונה רבי יחזקאל אברמסקי: במכת ברד יש משהו מיוחד שלא היה בשאר המכות... מכת ברד היתה תלויה בליבו של כל אחד ואחד מן המצרים. כי מצרי ששם ליבו לאזהרות של משה והניס את עבדיו ומקנהו לתוך הבתים ניצל מהמכה. אבל מצרי שלא שם ליבו לאזהרות, והשאיר את עבדיו ומקנהו בחוץ, נפגע מהמכה. ולכן רק במכת ברד נאמר "אל ליבך", כי רק מכה זו היתה תלויה בליבם של המצרים.

תשובה לשאלה בעמוד מס' 10:

עונה הגר"א: משל למלך מיוחד שבאו כולם להללו ולשבחו. והנה קם אחד מן השרים ואמר למלך את חסרונו – "למלך יש אף עקום"... המלך כעס מאוד וציווה להורגו. לפני שהובל אל מיתתו, שאל אותו המלך: מדוע עשית את המעשה הטיפשי הזה?? ענה לו השר: אני אמרתי את השבח הגדול מכולם. הכיצד? אמרתי שלמלך אין שום חסרון חוץ מהאף העקום – התכוונתי בכך לשבחך ולומר שזהו חסרונו היחיד ובלעדיו אתה הכי מושלם בעולם!!!... שמע זאת המלך והשאיר אותו בחיים. הנה רואים אנו ששייך להלל מישהו בחסרונותיו... אבל, אומר הגר"א: למלך מלכי המלכים הקב"ה אין שום חסרון והוא מושלם ושלם בכל, ולכן אנו אומרים: "מלך מהולל בתשבחות" כי אין לו אף חסרון ואפשר להללו רק בתשבחות!!!